

Tot Roosevelt's staf was namelijk doorgedrongen dat Dewey voornemens was, er de president van te beschuldigen dat deze in '41 opzettelijk geen gebruik zou hebben gemaakt van gedecodeerde berichten die gewezen zouden hebben op de Japanse overval op Pearl Harbor. Werd die (onjuiste) beschuldiging in het publiek geuit, dan zou zulks de Japanners en de Duitsers tot het nemen van maatregelen kunnen bewegen waardoor de *Signal Intelligence* gedurende lange tijd, misschien zelfs wel gedurende de rest van de oorlog, niets meer zou opleveren. Marshall deed een beroep op Dewey, te zwijgen over het breken van codes; hij wees hem op wat bij de Slag in de Koraalzee en bij de Slag bij Midway was gebeurd, en vervolgde:

*'Operations in the Pacific are largely guided by the information we obtain of Japanese deployments. We know their strength in various garrisons, the rations and other stores continually available to them, and, what is of vast importance, we check their fleet movements and the movements of their convoys. The heavy losses reported from time to time which they sustain by reason of our submarine action, largely result from the fact that we know the sailing dates and routes of their convoys and can notify our submarines to lie in wait at the proper points.'*¹

Marshall's betoog bleef niet zonder effect: Dewey zweeg en de Amerikaanse *Signal Intelligence* kon haar werk ongestoord voortzetten.

Dat werk heeft, gelijk gezegd, de Amerikanen in de oorlog in de *Pacific* een enorme voorsprong gegeven. Juist de immense uitgestrektheid van die oceaan maakte het van vitaal belang te weten waar zich de Japanse hoofdkwartieren en garnizoenen² en waar zich de eskaders van hun slagvloot bevonden en vooral ook (daar had Marshall terecht op gewezen)

¹ Brief, 27 sept. 1944, van G. C. Marshall aan T. E. Dewey, aangehaald in R. Lewin: *The other Ultra*, p. 9-II. ² Gedecodeerde berichten stelden de Amerikanen in april '43 in staat, admiraal Jamamoto neer te schieten. Er werd op de 14de een geheim telegram van het hoofdkwartier van de Japanse luchtvloot in dit deel van de *Pacific* ontsleuteld, waaruit bleek dat Jamamoto op de 18de op inspectie zou gaan in het gebied van Rabaul; alle punten die zijn vliegtuig zou aandoen, werden opgegeven met daarbij, tot op de minuut nauwkeurig, de tijden van zijn aankomst en vertrek. Een aanval met Amerikaanse lange-afstand-jagers, *P-38's (Lightnings)*, was mogelijk, maar was deze ook verstandig? Zouden de Japanners wellicht uit die aanval concluderen dat hun codetelegrammen kennelijk meegelezen werden? Het plan voor de aanval werd aan president Roosevelt voorgelegd; hij keurde het goed en Jamamoto's toestel werd op de 18de neergeschoten. De Japanners roken geen onraad. Op 5 juni kreeg Jamamoto in Tokio een staatsbegrafenis – overal in Japan werd halfstok gevlagd, alle openbare gemakkelikheden waren afgelast. In bezet Nederlands-Indië werd eenzelfde rouwbetoon voorgeschreven.